Ч. 7 Середа 12 (24) січня 1894. Рік IV.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і гр. кат. сьвят) о 5-ій годині по полудни.

Редакция і **Адміністрация**: улиця Чарнецкого ч. 8.

Письма приймають ся лиш франковані.

Рукописи звертають ся лиш на окреме жадане і за зложенем оплати почтової.

Рекламациї незапечатані вільні від оплати почтової.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Ґазети Львівскої“.

Передплата у Львові в Адміністрациї „Ґазети Львівскої“ і в ц. к. Староствах на провінциї:
на цілий рік зр. 2·40
на пів року зр. 1·20
на чверть року „ —·60
місячно . . „ —·20
Поодиноке число 1 кр.

З почтовою пересилкою:
на цілий рік зр. 5·40
на пів року зр. 2·70
на чверть року зр. 1·35
місячно . . „ —·45
Поодиноке число 3 кр

Події в Білграді.

Ще від часу, коли занедужав був покійний вже нині президент кабінету, бувший учитель молодого короля сербского і певно найщирійший єго приятель, Докич, тягнула ся погайна криза в сербскім міністерстві, аж наконець довела до подій, котрих майже ніхто не сподівав ся, а котрі в своїх дальших наслідках можуть бути не обчислимі. Мало що не що дня надходили вісти з Білграду, що сей або той міністер з радикального кабінету думає подати ся до дімісиї, або що цілий кабінет має уступити, ба наконець, що молодий король задумує поступити собі знов так само, як поступив оголосивши себе повнолітним. В послідних днях заперечено і ту вість, але майже рівночасно розійшла ся чутка, що батько молодого короля, бувший король Милян виїхав потайком з Парижа. Заграничңа праса звернула зараз увагу на сей факт і почала віщувати щось недоброго для Сербії покликуючись на такий самий виїзд Миляна під ту пору, коли єго син оголосив ся в Білграді повнолітним і взяв в свої руки управу держави.

Що проєктували чи проєктують король Александер і єго батько, того ще годі знати докладно; зі всего видко лиш то, що радикальне правительство і ціла радикальна партия, що доси верховодила в Сербії, стали молодому королеви дуже недогідні. Причину того треба шукати як у внутрішних відносинах в самій Сербії, де через радикалів не могло ніяк прийти до успокоєня краю, так і у відносинах до заграниці, головно же до Австро-Угорщини. Здає ся отже, що молодий король за порадою свого батька задумав покінчити з радикалами, а то стало ся причиною приїзду Миляна до Білграду.

Дня 21 с. м. по полудни приїхав Милян до Білграду. На двірци чекав на него король Александер; він підбіг до батька, привитав єго сердечно і поцілував ся з ним, а відтак поїхав до палати. На двірци було може яких 50 людий, а декотрі з них крикнули: Най живе Милян! Сей махнув на то з неохоти рукою і відповів на то окликом: Нехай живе король Александер!

Ще в суботу вечером радила рада міністрів до пізної ночи з виднійшими членами партиї радикальної. О півночи довідались міністри о наміренім приїзді короля Миляна, а вслідок того вручив президент кабінету, Ґруїч, королеви дімісию цілого кабінету, мотивуючи сей крок приїздом Миляна. Король сказав тогди, що він зовсім не думає виступити на неконституцийну і непарляментарну дорогу, а противно сподіває ся, що приїзд єго батька причинить ся до виясненя ситуациї. Король зажадав тогди від Ґруїча, щоби він подав инші мотиви дімісиї, але Ґруїч опер ся при своїм. Факт сей поясняють тим, що радикали рішили ся вести борбу против короля. Король заявив тогди, що поручив комендантови залоги полковникови Кості Милановичеви завести відповідни міри осторожности, щоби в місті не настав неспокій, а відтак покликав на раду Авакумовича, Рибарача, Ґарашаніна, Новаковича, Сімича, Светомича, а опісля ще й Ґруїча і Андрея Ніколича.

Здає ся, що розходило ся о утворенє коалїцийного правительства зложеного з ліберальів і поступовців (напредняків), але доси до того не прийшло. — До Pol. Corr. доносять з Білграду, що приїзд Миляна до столиці Сербії має на ціли послідну пробу помиреня короля з партиєю радикальною. Проба та рішить о можливости дальшого правліня тої партиї.

Відозва
в справі вистави краєвої.

Руські товариства: Просьвіта, Наукове товариство ім. Шевченка, Руска Бесіда, Руске товариство педаґоґічне, Народна Торговля, Зоря, Львівский Боян, Клюб Русинок і Днїстер рішились — в сегорічній краєвій виставі взяти в такий спосіб участь, що постановили поставити на площи вистави свій павільон, в котрім би виставові окази їх і других товариств, які до участи зголосять ся, поміщені були. Відпоручники повисших товариств уконституовались яко комітет виставовий, котрий поручив веденє всіх дотичних справ Вп. проф. Володимирови Шухевичеви. Сей комітет відізвав ся через часописи до всіх других руских товариств з окликом до співучасти.

Павільон, який заходом і коштами повисших товариств на площи вистави стане, буде в стилю руского хуторного дому з віку XVIII. Плян до него виготовлений, під проводом професора політехніки львівскої славно звістного архітекта Юл. Захаревича, а виконанєм того пляну займаєсь архітект будівничий п. Іван Левиньский, котрого патріотизмови і жертволюбности завдячити належить, що рускі товариства, не розпоряджаючі більшими фондами, спомоглись на те, щоби такий павільон поставити. Не менче помічним і прихильним для

---

7)

Похатник.

(Повість з американьского житя — О. Руппіюса.)

(Дальше).

В одній із комнат на поверсі сиділи під ту пору дві дівчині, що могли би були представляти собою особлившого рода образок. Одна, сьвіжа як розцвитаючий ся пупінок рожі, розперла ся при отвертім вікні на бігуновім кріслі та колисала ся, опершись кінчиками маленьких ніжок на вибиваний підніжок. Она була до половини роздягнена, а тоненький шаль лиш злегка вкривав єї ледви що розвинену стать. При широкім коминку, виложенім доокола мармором, в котрім, мимо того, що то був теплий вечер, палахкотів огонь, стояла друга дівчина з чорним як гебан лицем, в котрім мимо того видко було добре сьліди червоности від наплиаваючої до него крови. Малі губи були ледви що більше грубі, як потреба, щоби лице при них виглядало принаднійше, а дрібку перкатий але тоненький носик і блискучі чорні очи надавали ся зовсім до єї лиця. Пристаюча добре до стану юпка з широкими полами прибирала так хорошо єї повну стать, що й неодна сальонова дама позавидувала би їй того. Коли она так спершись одною рукою на ґзимс, а держачи в другій якесь біле, стояла коло коминка, то в цілій єї поставі видко було якусь чудну моторність, яку впрочім присвоюють собі всі невільниці благородної раси, що виховують ся в родинах білих людий. В комнаті було й тілько сьвітла, що від горіючого в коминку дерева.

— Правда, Саро, там на всході красно! — відозвала ся як-раз дівчина на бігуновім кріслї — яка там пишнота, яка поверховна величавість, але то все видавало ся мені таке без душі як та лялька, що виставлена за вікном на показ. Я рада, що мене вже раз взяв батько звідтам; я би наших теплих сторін, нашу зелену Оклю, не дала за цілий всхід.

— А хиба-ж там, панно Олено, нема повнісько таких хороших паничів, яких то ми бачили в готелю Ґльобе в місті, коли ви вернули? або таких, як ось — пан Бакер?

— Пан Бакер, иґі! — сказала перша і скривила легковажно губами — ти, Саро, знаєш ся звичайно ліпше на красі! — А впрочім, що мене обходили тоті паничі на всходї? Я ледви кількох з них виділа. От ліпше не балакай про такі річи, а подумай о біднім Цезарі!

— О Цезарі, иґі! — відповіла на то чорна і надула губи.

— Ну, як же? — спитала Олена випростувавшись трохи — чи ви вже в собою прийшли до якого ладу?

— Я ще нічого не знаю!

— Але-ж бо то з тебе й якась примхоната! — відповіла тамта друга і розсьміяла ся — жаль мені бідного хлопця!

Муринка лиш скривила губами і дивила ся на огонь.

Хтось заковтав до дверий. — Коли панні Олені вже не потреба Сари, то нехай она іде до пана Еліота! — відозвав ся голос споза дверий. Сара убрала свою молоду паню в біле, здоймила з неї черевички і подала мягонькі аксамітні виступці та лишила єї саму і пішла.

Пан Еліот сидів в ясно осьвітленій „біблїотеці“, в котрій висіла на стіні лиш маленька поличка з книжками. За то на столі до писаня лежало повнісько порозкиданих паперів і комната виглядала через то скорше на таку, в котрій залагоджують ся всілякі орудки. Коли Сара увійшла, він сидів коло коминка і читав ґазету.

— Ходи сюда, дівче! — відозвав ся він. — Як там стоїть діло з Цезаром? Хочу вже раз конець тому зробити!

— Я єго не хочу!

— Так, а то-ж чому нараз не хочеш?

— Бо не хочу!

— Нехай і так, але памятай собі Саро! Тебе Олена розпестила й у тебе більше примх, як мені то до вподоби. Спершу, то ти таки пропадала за Цезаром, а Олена не давала мені спокою, лиш все морочила голову, щоби я єго купив — аби ви могли собі тут разом жити — а тепер, коли я на то пристав, то ти вже єго не хочеш. Слухай же! Коли у тебе єсть вже який другий, то нехай же він глядить, щоби

того діла оказалась і дирекция вистави особливо ґр. Стан. Бадені і др. З. Мархвицкий, котрі віддали на павільон руских товариств в місци, яке сам комітет за найвідповіднійше вказав, до диспозициї безплатно звиш 400 кв. метрів площі. (Павільон стане близько відділу етноґрафічного).

Як з сего бачимо, лучаєсь нам найкрасша нагода показати сьвітови, хоч все еще невеликий, а все-ж таки в порівнаню з порою нашого відродженя і з нашими материяльними средствами, дуже великий розвій товариств, дбаючих о добро народу — а надто і лучаєсь нам нагода пізнати себе, рахуватись з нашими силами, розглянутись, куди нам еще і як прямувати належить, щоби дійти до тоі мети, до якої стремлять вже нині усі народи XIX. столітя.

Проте відзиваємось до всіх тих товариств, котрі еще своєї участи в павільоні руских товариств не зголосили, щоби поспішили се зробити. Коли вже котрому з товариств не ялось инакше, так просимо бодай о ґрафічне представлене свого розвою, що не лише для самої вистави вистане, але єсть конечне до історії нашого народного розвою.—Промислові і ремісники, котрі хотіли би виставити окази своєї праці, мають еще час зголоситись о приняте до одного з дотичних товариств на провінциї або у Львові і можуть яко такі участь взяти в павільоні руских товариств. Зголошуватись просимо найдальше до 1 марта с. р. до вп. проф. Волод. Шухевича у Львові ул. Чарнецкого ч. 26.

Тут хочемо в короткости подати нашим Землякам і для інформациї інтересованих малий образок того, з чим товариства виступлять. І так: всі товариства представлять на відповідних картинах ґрафічно кождорічний зріст членів, видавництв і свого руху, заснованя читалень і пр. Кромі того долучать просьвітні і наукові товариства свої виданя: Народна Торговля представить урядженє сільскої крамниці, вироби краєві віктуалів і напитків; — Львівский Боян — свої виданя музичні, всякі народні інструменти і манускрипти музичні; Клюб Русинок — взори гафтів і робіт жінок селянок, а надто звиш 800 робіт жіночих, які надіслапо на льотерию фантову на памятник Т. Шевченка (льотерия не дозволена, тож ті всі фанти будуть в павільоні рускім в часі вистави продаватись); товариства промислові і ремісничі представлять всякі вироби своїх закладів, взглядно членів. Надто заповів Є. Е. впреосв. Митрополит Сильвестер Сембратович передати до того павільону меблі з палати своєї в Підлютім, зроблені з кедрини майстром з дібр митрополичих.

Всіх наших Вп. Земляків просимо розповсюднювати сю відозву і поучувати відповідних людий, що се справа не тілько патриотична, але й для промисловців і ремісників користна.

Всі рускі часописи просимо перепечатати сю відозву і оголосити єї в-друге і третє около 15. лютого і 1. марта с. р.

Комітет.

Перегляд політичний.

Після нинішних вістий з Сербії, котрі подаємо в доповненю до статії про сербскі справи на иншім місци, населене сербске має бути дуже обурене на Миляна. Войско все готове до виступу. Невдоволенє загальне, що Милян нарушив ухвалу скупштини і не додержав слова, що не приїде до Сербії. Милян боронить ся тим, що, каже, єго син хорий (па інфлюенцу!), а він собі застеріг свій приїзд на випадок недуги сина. У войску має мати Милян богато своїх прихильників. Вчера радив ся Милян з провідниками радикалів і годив ся впрочім на такі услівя: Правительство має щиро старати ся о введенє ладу і спокою в краю; обовязує ся більше увзгляднити бажаня короля; король застерігає собі рішучий вплив на вніщну політику; вкінци процес против членів ліберального міністерства має бути застановлений. Тимчасом вчерашна угода з радикалами не повела ся і димисия кабінету стала ся певна. Підчас розправи против обжалованих міністрів склала ся дивна пригода, що двох з них, Рібарача і Авакумовича, покликано на конференцию до короля. В послідній хвили доносять, що коаліция лібералів з поступовими розбила ся. Говорять уже про заведенє стану облоги.

Новинки.

Львів дня 23 січня.

— **Іменованя.** Орест Мехович іменований почтовим контрольором у Підволочисках.

— **Відзначеня.** Его Величество Цісар надав старшим учителям Василеви Григоровичови в Сторожинцях і Василеви Радкови в Дорошівцях золотий хрест заслуги, а старшому учителеви Илиї Маликови у Веренчанці і старшій учительці Вероніці Дроздовскій в Радівцях срібний хрест заслуги з короною. Дальше надав Цісар Івановп Кузикови, двірникови (війтови) з Мілієва коло Вижниці, в узнаню єго довголітної хосенної діяльности срібний хрест заслуги.

— **Перенесеня.** Начальник стациї Вортники, Рудольф Марковский, перенесений в тім самім характері до Монастириск.

— **Презенту** на парохії одержали оо.: Іван Савчак на Замочок дек. жовківского, Мих. Сапрун на Полянчик дек. балигородского, Маркіян Растовецкий на Чаплі дек. старосільского, всі в епархиї перемиській.

— **Кваліфікацийні іспити** для народних учителів зачнуть ся в Перемишли 20 лютого. Поданя треба вносити до 5 лютого.

— **На будову руского театру** зложили на руки п. Теофілї Мицьковской: Анеля Мицьковска 1 зр., кс. Дзержиньский 1 зр., о. Голінатий 1 зр., п-а Теофіля Мицьковска 1 зр., дрібними датками 1 зр., разом 5 зр. — На руки п. Ант. Горбачевского адвоката в Чорткові: п. Голубовский 5 зр., Гамский 1 зр., сов. Більвин 1 зр., дрібними датками 2 зр. 50 кр., разом 9 зр. 50 кр. — О. Стеф. Крижановский з Гребенова 1 зр.; Г. Фрідман з Цетулї 2 зр., а то: 1 зр. від І. Загайка, а 1 зр. від безіменних; о. Корн. Петровский з Перерослп 2 зр.; Мих. Тіюп з Міінця 1 зр.; о. Стеф. Онишкевич з Ременова 2 зр. 35 кр.; котрі зібрав п. М. Зелений учитель з Вислобок; — о. Теод. Савула з Дмитрович 2 зр. 70 кр., на що зложив п. Мих. Гмитрасевичь, учитель 1 зр., а крім того причинили ся до складки о. Савула і деякі з парохиян.

— **Правдиву весняну погоду** маємо тепер в заміну за недавні морози. На дворі ясно і тепло, а ночи прекрасні. Від кількох неділь уже сніг не падав, а давнійший майже щез з улиць Львова. На полях, розуміє ся, не так скоро щезне. Коли так химерна природа дає у Галичині в січни весняне тепло, у Парижи нарікають на великі морози. Люди мають там гинути на улицях. Минувшого тиждня найдено на одній улици дівчину і кількоро дітий майже скостенілих, або вже й неживих. Морози дають ся в знаки всім Парижанам, непривичненим до дуже низької температури. Рада міста Парижа призначила 25.000 франків для бідних. З причини зимна і нужди беруть ся декотрі бідаки на штуку. Вибивають шиби по склепах або що иншого вдіють і за те дістають безплатну хату, харч і тепло — у вязници.

— **Завіщане пивовара.** Називав ся Пуссе. Був у війні француско-німецкій 1870 року, а потім удав ся до — Йокагами в Японї, там був професором в академиї войсковій, а 1878 р. вернув до Парижа і став продавати баварске пиво. Французи ненавидять дуже Німців, але баварске пиво бочками спивали і Пуссе доробив ся скоро

єго пан тебе купив, а тогди я для Олени знайду иншу дівчину, хоч ти між нами виросла.

Він дивив ся їй в лице слїдячи по нїм, але не добачив на нїм анї найменшої зміни.

— Менї все одно, пане! — відповіла она холодно.

— Можеш вже іти!

— Дївчина вийшла з компати, але нараз станула при задних дверех дому, попри котрі переходила, і почала наслухувати. Оглянула ся осторожно доокола, виставила голову надвір і надзирцем пустилась в темноті попід хату.

Еліот зложив ґазету, засьвітив сьвічку й сів відтак коло свого бюрка та став поволи перевертати картки лежачої там книги контової та розглядав ся по них. Не довго ще був тим занятий, коли крізь отворені двері показало ся лице якоїсь старої муринки. — Мастер [1]) — відозвала ся она — старий Іцко питає ся, чи може тут заночувати.

— Дай єму, Фльоро, добре попоїсти — сказав на то Еліот — та скажи єму, нехай відтак зайде до мене, бо маю з пим дещо поговорити.

— Він вже попоїв!

— Ага! і вимантив вже від вас усї гроші!

— Ще не всї — відповіла муринка і вискалила зуби, але він казав вам сказати, що у него знайшлось би дещо красного на Різдво.

— Добре, добре, нехай сюди прийде!

За хвилю війшов до комнати старий чоловік з сивою бородою і поклонив ся низенько; по єго лици було добре видко, що то жид. Еліот встав, приставив крісло до коминка і дав рукою знак, щоби війшовший сїдав. — Ну, що там Іцку, як стоїть дїло? — спитав він по хвили, коли жид сїв собі.

— Та що, гроший мало, але для вас знайде ся, кілько вам потреба, я дістав аж нинї звістку; скоро будете мати готові папери, то я постараю ся, щоби й гроші були.

— Так! — сказав на то плянтатор і сперрукуна голову — вже не добре, коли чоловік мусить позичати гроший вже на то жниво, що ще буде, а коли випаде злий рік на бавовну, то чоловік ще дальше залїзе в біду.

Жид здвигнув плечима. — А що-ж дїяти? де богато гроший розходить ся, нові зараз не приходять, то чоловік мусить раз залїзти в біду.

Еліот погладив ся рукою по лици. — Я то вже мушу раз змінити — сказав він по хвили. — А що чувати з тим молодим чоловіком, Іцку, про котрого ви менї говорили?

— Буде вже тут па Різдво, так, як ви того хотїли і менї здає ся, що ми вже відтак не будемо робити нїяких інтересів. Вам потреба, щоби хтось лиш трошки доглядав і завів порядок в книжцї, а відтак буде вже все в порядку.

— Чи ви, Іцку, робите богато таких інтересів тут в наших сторонах?

— У мене, панопьку, слаба память; але буває так нераз, що когось уважають за великого богача, він сидить через лїто зі своїми панями на водах в Саратозї або деинде, видає богато гроший, а збіже запродав вже на три роки наперед. Ви не беріть собі дуже до серця теперішного нашого інтересу.

— Скажіт так направдї, Іцку, чи ви лиш длятого похатником, що з того жиєте?

Жид здвигнув знов плечима. — А чого ви їздите верхом нераз і цїлий день по своїй фермі та прієте і вертаєте домів нераз так замацений, ак той найпослїдийший ниґер? Чоловік, бачите, жие зі всего, коли має який інтерес.

— А більше нема нїчого нового, Іцку?

— Я мав би вам сказати ще одно, пане; тут крутить ся бісовий лис, та ще й який нажерливий! Я саме нинї видів пречудну курочку, як тріпала ся в єго зубах, а коли не помилю ся, то він крутить ся й коло вашого курника пане!

Еліот підніс голову. — А то що такого? говоріть виразно!

Іцко покивав головою. — Дикого зьвіря не треба полошити, коли хоче ся єго зловити, я й сам маю ще з ним малий рахунок. Я хотїв вам лиш сказати, пане, щоб ви стерегли ся. А може що собі купите у мене — говорив похатник дальше — маю всїлякі материї, хустки, ленти, та дешеві косицї, може купите що на Різдво?

— Завтра рано! Нехай собі Олена сама вишукає подарунки для чорних. Але коли ви знаєте щось злого, то скажіть менї виразно.

— Ну, то було на иншім місци, де я видів, як курочка тріпала ся — відповів похатник — і длятого не можу вам нїчого більше

[1]) Пан-господар.

маєтку. Не знаючи, що з грішми почати, закуповував образи, бував між великими панами — а все продавав пиво. Тому кілька днів він помер. На его похороні були артисти і літерати, денникарі і аристократи, купці і депутовані. По нїм осталось дуже цікаве завіщанє, котре певно незмірно врадувало богато людий. Весь свій великий маєток записав своїм гостям, що у него пиво пили, а іменно дарував 500 векслїв на суму 200.000 франків своїм довжникам; 18-ом сталим гостям записав пївтретя міліона франків до подїлу, між тими щасливими есть 4 великих по етів, 2 малярі, 3 денникарі і 1 капельмайстер. 24 гостий, що пізнїйше стали заходити до пиварнї Пуссета, дістали право вибрати собі з его ґалєриї по образови, різьбі і т. п. Також оставив він нособі книгу, де записував, коли котрий гість перший раз зайшов до него, коли не прийшов, або спізнив ся, для чого і т. п. Ту книгу казав Пуссе спалити. Він був старим кавалером і родини не мав.

† Посмертні вісти.

Іван Пацлавский, парох Іванівки, скалатского деканату, помер дня 2 сїчня в 74 році житя, а 47 сьвященьства. — Михайлина Стефановичева, жена пароха в Дмитрю, померла в 39 році житя. — Антонія Алексевичева, жена сьвященика в Нїврі повіта борщівского, померла 17 с. м. проживши 68 лїт. — Гнат Флях, професор ґімн. в Бережанах, помер 19 с. м. — Др. Антін Осип Ролле, історик і повістяр польский, помер в Каменци подільскім, проживши 64 роки.

Господарство промисл і торговля.

Штучні навози.

(Дальше*).

Ґвано. Єсть то, що правда, дуже добрий штучний навіз, але его певно нїхто з наших господарів не буде уживати, бо раз правдивого перуаньского ґвана з островів Чінча вже й нема, а есть лиш инше, гірше — а відтак і цїна навіть гіршого ґвана есть занадто висока; длятого згадаємо про него лишь коротенько.

Ґвано есть то лайно водних птахів, що через сотки, а може й тисячі лїт призбирало ся було на трох островах коло Перу в полудневій Америцї, званих Чінча (тих островів есть три) в так великій масї, що з него зробили ся цїлі гори. Коли показало ся, що ґвано есть дуже добрим навозом, то его стали з тих островів розвозити по цїлім сьвітї. Перший раз привезено цїлий корабель того навозу до Анґлії в 1840 р. Яка то велика мусїла бути маса того птащого лайна на тих островах, можна собі представити, коли від 1840 р. до 1864 р. вивезено его більше як 7 мілїонів бочок вартости звиш 546 і пів мілїона ринських. До 1874 р. вивезено то ґвано зовсїм і остались лиш пусті острови. Перуаньске ґвано знаходить ся нинї хиба лишь яко велика рідкість по музеях. Оно виглядало як земля жовто-брунатної краски і привозило ся більшими або меншими грудами. Вартість его була головно в тім, що в нїм було богато творив азотових і до 14 процент азоту (первотворива, котре головно придає ся до витвореня н. пр. зерна в збіжу) та фосфорокислого вапна. Ґвано з островів Чінча було длятого найлїпше, бо на тих островах падає дощ лиш дуже рідко і не сполікує землї, а сполокане ґвано не має вже тої сили, що не сполікапе.

Новійші пошукуваня за ґваном викрили ще й инші поклади, але ґвано з них не есть вже так добре. Инші роди ґвана називають ся: Бакер, Мехільонес, Авес, Сомбреро, Курасао і т. д.; їх уживає ся так само, як фосфоритів.

Суперфосфати. Суть то такі навози штучні, в котрих есть більше фосфорової кислоти, як вапна. Суперфосфати роблять ся штучно із таких творив, в котрих есть богато фосфорової кислоти, отже н. пр. з фосфоритів, ґвана, кістяної муки і т. д., в той спосіб, що змелені фосфати поливають ся сїрковою кислотою (вітриолем); тогди робить ся з вітриолю і одної части вапна — ґіпс а лишає ся суперфосфат, котрий дає ся легко розпустити в водї.

Суперфосфати мають то до себе, що розпускають ся скоро в рілї и розходять ся в нїй одностайно. Они добрі на навіз особливо під ростини ярі як: барабольї, буряки цукрові і на пашу, під ростини олїйні, тютюн і т. д. Під лен і конопль треба лиш дуже трошки уживати суперфосфатів, бо волокно прядива стає тогди грубше, коли ужити богато того навозу. Позаяк суперфосфати дїлають найлїпше лиш в першім році, то не можна їх уживати під такі ростини, що через довший час потребують на свою поживу фосфорової кислоти; на сїножати, під дерева овочеві дво-і більше річні ростини не можна їх уживати. Але суперфосфатів можна уживати також і під озимину, особливо на такім ґрунті, на котрім инші навози фосфорові розкладають ся лишь поволи і коли молодим ростинам треба ще перед зимою додати фосфорової кислоти.

Що-до ґрунту, то суперфосфатів уживає ся на ґрунтах глинистих; на ґрунтах піскових не добре їх уживати, бо тут дощ їх легко сполікує а підчас посухи творить ся з них шкідлива для ростин пожива. На сильно вапнистім ґрунті суть они так само непридатні. Суперфосфати мішають ся перед ужитєм з піском або землею, або й з трачинєм і розсївають ся по рілї або машинами або розкидають ся руками. В сїм послїднім случаю розкидає ся половину навозу впоперек поля а другу половину вповздовж, на короткий час перед сїянєм або садженєм ростин, а відтак переорює ся его. Суперфосфату не можна мішати з вапном, бо тогди значна в нїм часть фосфорової кислоти розпускала би ся дуже трудно. При закупнї суперфосфатів треба на то уважати, щоби они не були липкі та щоби не мали якоїсь непотрібної домішки. (Дальше буде.)

*) Гляди Ч. 2. „Народ. Часопис“.

Кольодиюм яко лїк домашний. Кольодиюм не есть нїяке нове, але добре средство до лїченя, тим більше, що оно не дороге і можна его в кождій аптицї дістати. Кольодиюм есть то розпущена в етері бавовна до стріляня і оно представляє ся як чистий, ясний плин. Кольодиюм набирає ся пензликом скоренько із флящини і натирає ся рану а тогди робить ся з него на ранї тоненька плївка, котра рану замикає від приступу воздуха і всякої нечистоти. Всїлякі звичайні рани як н. пр. від посїданя ся шкіри на руках або від попаданя ся на ногах, рани від попареня, коли не великі, найлїпше гоїти тим средством. Але також яко лїк для домашних зьвірят можна уживати кольодиюм, особливо у коней коли хомут або сїдло спарить шкіру. Коли рогата худоба зібє собі роги, або відорве ратицю, а таке скалїчене місце трудно добре обандажувати, то добре есть помастити рану плином складаючим ся з 8 частий кольодиюм і одної части т. з. оловяного цукру (Bleizucker). Кольодиюм треба держати в щільно затканій флящинцї, а навіть тогди, коли его уживає ся, добре есть, щоби зараз хтось другий заткав флящинку. Кольодиюм, як сказано, робить на ранї тонесеньку плївку, котра однакож до десять мінут висихає і відпадає; щоби та плївка не відпадала, добре есть додати на 5 до 6 грамів кольодиюм одну каплю ґлицерини. Кольодиюм на затамованє крови, котре заразом есть добрим средством десінфекцийним і робить ся в слїдуючий спосіб: на 100 частей кольодиюм додає ся 10 частий карболевої кислоти, 5 частий танїни і 3 части бензової кислоти (рід живицї).

Як посилати барабольї в часї морозу? На то есть дуже простий спосіб: барабольї дає ся до сухого мішка а відтак мочить ся другий мішок і вкладає ся в него мішок з барабольями та ставить ся на студнях, щоби він замерз і поливає ся его ще студеною водою. В той спосіб запаковані барабольї не змерзнуть і підчас найсильнїйшого морозу. Чому? — на то також дуже проста відповідь: мішок замерзне, всї дїрочки в полотнї заткають ся ледом і він недопускає тогди студени. В Рудавах (гори в Чехах) пересилають барабольї в зимі завсїгди в той спосіб.

Телєґрами.

Чернівцї 23 сїчня. Румуни поставили в соймі інтерпеляцию в справі приневоленя правительством надкомісаря Тиминьского до уступленя з посади члена видїлу краєвого. Сойм буковиньский потвердив ухвалу громади Черновець о позичцї трох мілїонів корон.

Брукселя 24 сїчня. З причини забурень релєґовано на тутешнім унїверситетї 500 студентів; 9 професорів подало ся до димісиї; унїверситет замкнено.

Рим 23 сїчня. На Сицилиї настав вже спокій.

За редакцию відповідає **Адам Креховецкий.**

сказати, як лиш то, щоб ви сторегли свого курника. Добранїч, пане — до звиданя завтра!

Частина друга.

Нора грачів за пралїсом.

Ріка Тенесі, завертаючи на короткий час до Алябами, пливе відтак поміж лїсистими горбами, що стрімко спадають до еї русла і длятого дуже недогідні на пристани для пароходів, що сплавляють дерева. Денеде ве ся вправдї якась стежка горі берегом поміж корчами, але по нїй можуть вилїзти хиба лиш поодинокі люди. Але на однїм із тих місць, де ставали люди, був беріг ріки скопаний і виложений дошками, а стежка в гору була так в березї вирубана, що навіть потемки можна було по нїй при якій-такій осторожности безпечно перейти. Коли було вийти на вершок берега, то стежка заходила викрутасами в лїс і сходила відтак о пів милї дальше на досить добре удержану дорогу, якими в тих сторонах доїзджає ся до порозкиданих в глубинї краю ферм. Може на сто кроків від того місця, де стежка сходила на дорогу, стояла почорнїла від бур і дощів коршма, збудована по части з ломаного каміня, по части з дерева, але на око досить добре і кріпко. На виступаючім підсїню, без котрого тут не обійде ся, висїла замазана вже вивіска з написию „Уряд почтовий“, а коли було заглянути через отверті двері до середини, то видко було купецкий стіл, за котрим стояли шафи, заставлені скринками та всякою всячиною на поличках — словом, можна було пізнати, що то „Торговля“. День був холодний, а у величезнім комину горіли два цїлі полїна стосові. Коло комина сидїли два чоловіки, котрі своєю модною поверховностию якось зовсїм не годили ся до свого окруженя. Один з них присунув собі до купи три крісла, на двох з них поставив ноги, а на третім розпер ся та покурював собі циґаро. Другий спер ся лїктями на колїна, підпер обіруч голову і дивив ся на огонь.

— Що чувати? — відозвав ся перший і пустив з рота густу хмару диму — мушу отверто сказати, що житє тут поки що по дідьчому пудне, а пристрасть тих людей менї зовсїм не до вподоби. Не тілько виграєш, кілько можеш програти. А як же там стоять другі інтереси?

Запитаний випростував ся. — Будь лиш — каже — осторожний, Зайферте, і май терпеливість! Головне дїло вже іде, — а сказавши то шепотом, розглянув ся по комнатї. — Правда, що жерело грошеве, на котре я тут напевно числив, зачинає висихати — але-ж годї менї знов занадто напирати і доводити дївчину до крайної розпуки, котра попсовала би менї цїлу справу — але скоро ми попращаємо ся з сими сторонами, то я видобуду ще й послїдний останок, котрий буде для нас тогдї як-раз в саму пору.

— Ба, але головна річ? — повторив Зайферт, гойдаючись недбало на кріслї.

(Дальше буде).

КОНТОРА ВИМІНИ
ц. к. упр. гал. акц.
БАНКУ ГІПОТЕЧНОГО
купує і спродає
всякі ефекти і монети
по курсї деннім найдокладнїйшім, не числячи жадної провізії

Яко добру і певну льокацію поручає:

$4^{1}/_{2}\%$ листи гіпотечні
5% листи гіпотечні преміовані
5% листи гіпотечні без премиї
$4^{1}/_{2}\%$ листи Тов. кредитового земс.
$4^{1}/_{2}\%$ листи Банку краєвого
$4^{1}/_{2}\%$ пожичку краєву галицку
4% пожичку пропінаційну галицку
5% „ „ буковиньску
$4^{1}/_{2}\%$ пожичку угорскої желїзної дороги державної
$4^{1}/_{2}\%$ пожичку пропінаційну угорску
4% угорскі Облигациї индемнїзацийні,

котрі то папери контора виміни Банку гіпотечного всегда купує і продає **по цїнах найкористнїйших.**

Увага: Контора виміни Банку гіпотечного приймає від Вп. купуючих всякі вильосовані, а вже платні місцеві папери цїнні, як також купони за готівку, без всїлякої провізії, а противно замісцеві лишень за відтрученєм коштів.

До ефектів, у котрих вичерпали ся купони, доставляє нових аркушів купонових, за зворотом коштів, котрі сам поносить. 1

4
ГАЛИЦКИЙ КРЕДИТОВИЙ БАНК
принимає вкладки на
КНИЖОЧКИ
і опроцентовує їх по
$4^{1}/_{2}\%$ на рік.

Бюро оголошень і дневників
приймає
ОГОЛОШЕНЯ
до всїх дневників
по цїнах ориґінальних.
До
Народної Часописи, Ґазети Львівскої і „Przegląd-y“
може лише се бюро анонси приймати.

Найстарше пиво з бровару міщаньского в Будієвицях (Budweis) заступало в Пештї, Відни і наших містах всїлякі пива пільзеньскі, позаяк аналїза виказала, що єсть се найлучше пиво на сьвітї. Пиво то можна набути у пп. Івана Важного площа Бернардиньска; Людвіка Гардолиньского ул. Коперніка 4; Симеона Федоровича ул. Домінїканьска; Теофіля Тайхмана улиця Ягайлоньска 16; В складї „Львівский Експорт вина“ Сикстуска 8 в фляшках.
Ґенеральне заступство на Галичину і Буковину одержала фірма „під Соколом“

Теофіль Тайхман і
13 **А. Герман**
Львів Ягайлоньска 16.

Добродійство для хорих
Карпацкі зела
по 20 кр.

дуже скуточні против катарів, кашлїв, хрипки хороб легких і т. д. Кождий хто пробував, неможе досить нахвалити ся знаменитого успіху моїх правдивих зел. Остерігаю, що фалшиві зела не мають мого знамисща. Славний бальсам на відморожене.

Аптика **СИДОРОВИЧА** в Коломиї.

Карпацкі зела суть для мене одиноким лїком и т. д.
F. Longchamps. Megyes (Семигород)

Ваші зела дуже скуточні.
Іваніцкий почтмайстер Цуцилів

Ihr. Karpathenthee wirkt vorzüglich.
Jos. Richter Wien Herrengasse 18.

Ваші зела вилїчили мене вовсїм
Кароль Вальдер Львів ул Гетьманьска.
7

Скрипки, Фортепяни, Пиніна, Гармонїя, Арістони, Метрономи, Цитри і т. п. — Склад і выпожичальня. Цїны як найнизші, за готівку значний рабат. Множество листів з подякою за доставлені добрі, а темені інструменти Желїзні каси огнетревалі славної фабр. Wiesого николе цїн фабричних Праси до копіованя.

А. СИДОРОВИЧ в Коломиї.

С. Кельсен у Відни
поручає

Кльосети з переплпвом води і без того. — Рури кльосетові. — Каналові насади з патентовим замкненем.—Збірники на воду. — Комплетні уряджения купелеві. — Вентіляторп. — Прибори до водотягів, як також рури ляні і ковані. — Помпи, фонтани і всякі арматури.

Заступники для ГАЛИЧИНИ і БУКОВИНИ
Львів ГАМЕЛЬ і ФАЙГЕЛЬ Коперніка 21.
На жадане висилає ся катальоґи.

Бюро дневників і оголошень **Л. Пльона** у Львові
улиця Кароля Людвика число 9, приймає
абонамент на всї дневники по цїнах оригінальних.

Поручає ся
торговлю вин ЛЮДВИКА ШТАДТМІЛЛЬЕРА у Львові.

З друкарнї В. Лозиньского під зарядом В. І. Вебера.